Oświadczenie złożone
przez senatora Grzegorza Fedorowicza
na 12. posiedzeniu Senatu
w dniu 23 maja 2024 r.

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Dariusza Klimczaka

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do pana z prośbą o ocenę skutków wprowadzenia ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia niektórych skutków kradzieży tożsamości, a konkretnie wprowadzenia do ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym art. 73aa.

W art. 73aa ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym nakłada się na właściciela pojazdu obowiązek złożenia wniosku o jego rejestrację w terminie 30 dni od daty nabycia pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei ust. 1 i ust. 2 w art. 140mb wspomnianej ustawy sankcjonują niedopełnienie obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdu w terminie karą pieniężną w kwocie 500 zł, a następnie w kwocie 1 tysiąca zł. Regulacje wprowadzone w art. 73aa prawa o ruchu drogowym nie różnicują terminu na złożenie wniosku o rejestrację w zależności od sposobu nabycia pojazdu. Termin 30-dniowy obowiązuje zarówno osoby, które nabyły pojazdy poprzez zakup lub darowiznę, jak i osoby, które stały się ich właścicielami przez dziedziczenie.

Wyznaczony w art. 73aa prawa o ruchu drogowym termin jest w pełni wystarczający w przypadku „dobrowolnego" i co do zasady planowanego nabycia pojazdu przez kupno, zamianę lub darowiznę. Sytuacja zasadniczo zmienia się w przypadku dziedziczenia w wyniku śmierci właściciela pojazdu. Ustawodawca zmusza osoby fizyczne, już obciążone ogromem obowiązków związanych z uregulowaniem spraw po zmarłych, do zgromadzenia kompletu dokumentów niezbędnych do rejestracji pojazdu w relatywnie krótkim terminie pod rygorem dotkliwej kary finansowej. Wspomniana regulacja okazuje się wyjątkowo dotkliwa dla spadkobierców, którzy w wyniku dziedziczenia nabyli liczne podlegające rejestracji pojazdy, np. w wyniku dziedziczenia pojazdów w małej firmie rodzinnej bądź też w gospodarstwie rolnym. Wielu spadkodawców nie informuje swoich potencjalnych spadkobierców o miejscu przechowania dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku o rejestrację pojazdu, takich jak dowody rejestracyjne, umowy regulujące nabycie lub zbycie pojazdów itd. Zgromadzenie, odnalezienie lub odtworzenie dokumentów umożliwiających rejestrację pojazdów w ustawowym terminie jest dla spadkobierców niezwykle uciążliwe, a w wielu przypadkach nawet niemożliwe. W wielu sytuacjach spadkobiercy są zmuszeni wręcz do poszukiwania samego pojazdu lub jego tablic rejestracyjnych. Jednocześnie przewidziane w art. 140mb ust. 1 i ust. 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym kary finansowe w przypadku zwłoki w rejestracji kilku pojazdów okazują się niezwykle dotkliwe dla spadkobierców.

Wobec tego proszę pana ministra o ocenę skutków, jakie art. 73aa ma dla spadkobierców dziedziczących naraz wiele pojazdów, i proszę o rozważenie zainicjowania zmian prawnych wydłużających termin określony w art. 73aa ust. 1 pkt 1 prawa o ruchu drogowym do 90 dni w przypadku osób nabywających pojazdy w wyniku dziedziczenia.

Grzegorz Fedorowicz